

Seurakysely 2018

Raportti

Sisälllys

Suomen Uimaliiton Seurakysely 2018	1
1. Taustatietoja vastaajista	1
2. Seurojen jäsenistö	2
3. Seurojen ei-kilpailullinen harrasteliikunta.....	4
3.1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta	4
3.2. Aikuisten kunto- ja terveysliikunta.....	6
3.3. Seurojen tarjoamat palvelut muille tahoille	8
4. Seurojen kilpailullinen uintiurheilutoiminta	8
5. Seurojen työntekijät ja vapaaehtoiset	9
5.1. Päätoimiset työntekijät.....	9
5.2. Osa-aikaiset työntekijät.....	13
5.3. Vapaaehtoiset seuratoimijat.....	14
5.4. Seuratoimijat kokonaisuutena.....	15
6. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut.....	16
7. Seurojen strategiat.....	18
8. Yhteenveto.....	19

Suomen Uimaliiton Seurakysely 2018

Uimaliitto toteuttaa vuosittain jäsenilleen Seurakyselyn, minkä avulla kartoitetaan toimintaa ja sen laajuutta uintiurheiluseuroissa sekä seurataan liiton strategian toteutumista. Kysely uudistettiin vuonna 2013 Uimaliiton strategian suuntaisesti, samalla huomioiden opetus- ja kulttuuriministeriön syksyllä 2013 muutuneet valtionjakoperusteiden kriteerit. Uimaliiton strategian päivityksen (2017-2020) myötä kyselyyn nostettiin mukaan muutamia uusia teemoja, joiden avulla voidaan selvittää strategisten tavoitteiden saavuttamista. Uimaliiton pitkän tähtäimen tavoitteena on varmistaa laadukas ja osaava seuratoiminta, jonka avulla tuetaan myös yhteisiä valtakunnallisia tavoitteita lisätä liikettä ja menestyvää urheilua. Tämän saavuttamiseksi muun muassa tutkitaan seurojen toimintaa erilaisin kyselyin, tunnistetaan seurojen erilaisia tarpeita, järjestetään seura- ja aluekohtaamisia sekä toteutetaan kehittämishankkeita ja tehdään laatusuorityötä. Tavoitteena on seurojen osaamisen ja toiminnan lisääminen ja laajentaminen, liiton palvelutarjonnan kehittäminen seurojen tarpeisiin sekä seurojen pitkäjänteisen suunnittelun tukeminen.

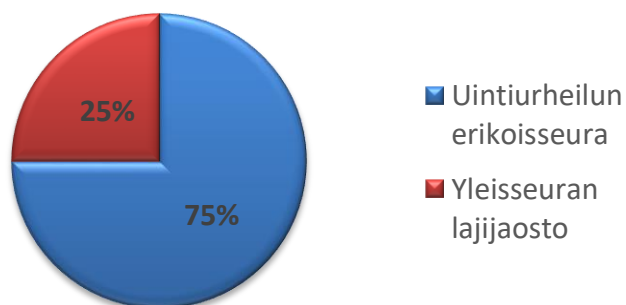
Seurakyselystä tehdään vuosittain raportti, joka julkaistaan Uimaliiton kotisivuilla sekä lähetetään sähköisesti seuroille. Tulosten avulla seura voi verrata omia toimintalukujaan suhteessa muihin, seurata vuosittain oman toimintansa kehittymistä sekä käyttää raportin lukuja ja tietoja tukena kuntayhteistyössä. Raportit edellisiltä vuosilta löytyvät Uimaliiton verkkosivuilta kohdasta [Materiaalia](#).

Seurakyselyn kysymykset löytyvät Uimaliiton verkkosivuilta kohdasta [Materiaalia](#). Suora linkki Seurakysely 2018 kysymyksiin [tässä](#).

1. Taustatietoja vastaajista

Seurakysely toteutettiin verkkokyselynä tammi- helmikuussa 2019. Kyselylinkki saatteineen lähetettiin seurojen puheenjohtajille tai toiminnanjohtajille 14.1.2019, vastausajan ollessa runsaat neljä viikkoa. Seura-kohtaisia muistutuksia lähetettiin useamman kerran sähköpostitse. Kyselyyn vastasi yhteensä 116 seuraa, mikä on 87 prosenttia kaikista jäsenseuroista (vuoden 2018 lopussa 134 seuraa) ja 91 prosenttia kyselyajan-kohtana toimivista aktiivisista seuroista (128 seuraa, joissa kilpa- tai harrastetoimintaa). Vastaamatta jääneistä seuroista suurin osa edusti äänimäärällä mitattuna yhden äänen seuroja. Vastaajista 38 prosenttia oli seurojen puheenjohtajia, vajaa neljäsosa (24 %) päätoimisia tai osa-aikaisia toimijoita, ja vajaa viidennes (19 %) hallituksen tai johtokunnan jäseniä.

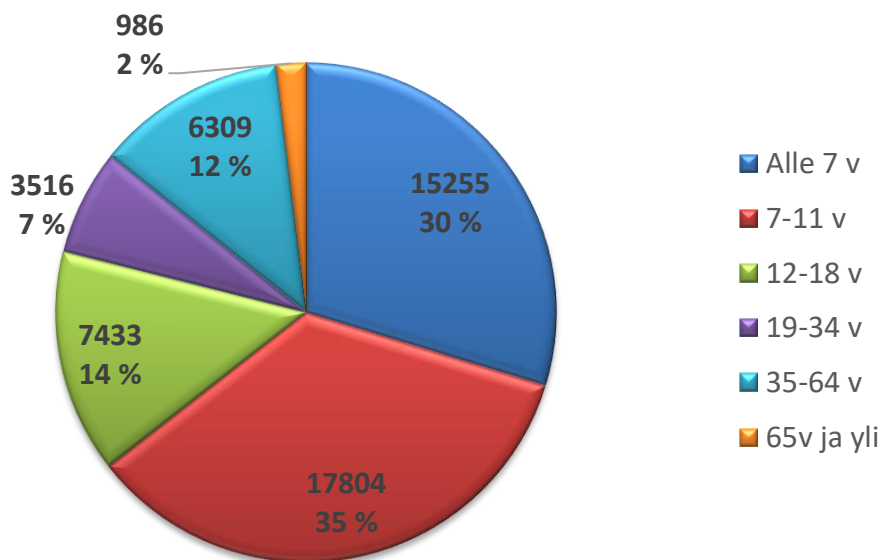
Selkeästi suurin osa (75 %) vastanneista seuroista oli uintiurheilun erikoisseuroja, muiden ollessa yleisseuran lajijaostoja (25 %).

Kuvio 1. Seurojen jaottelu yleis- ja erikoisseuroihin (n=116)

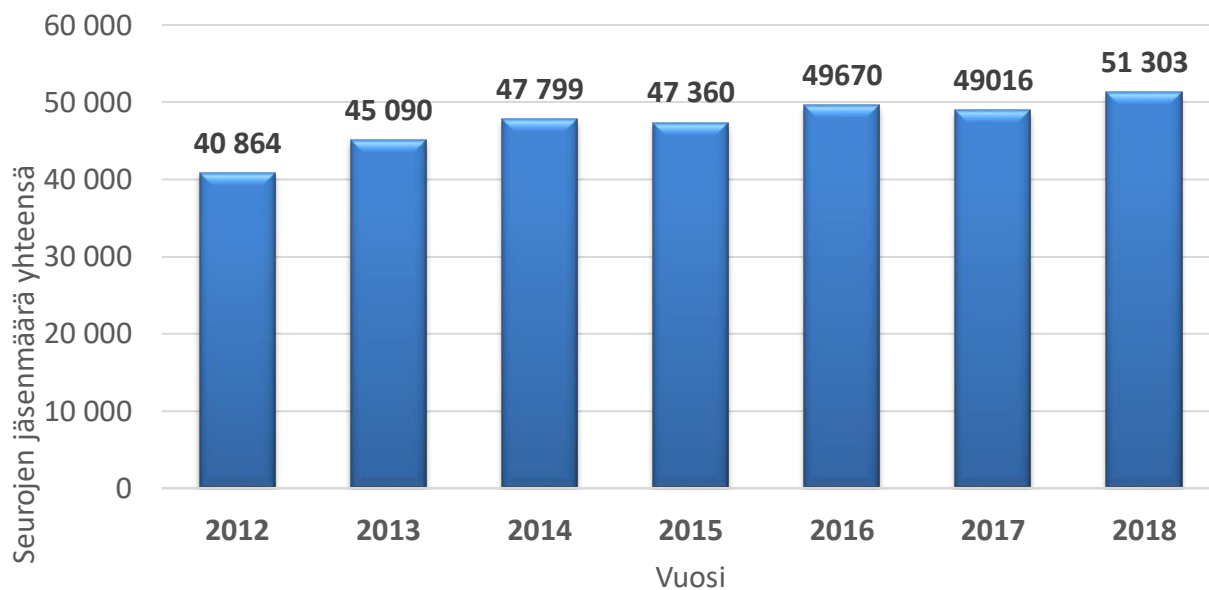
2. Seurojen jäsenistö

Vastanneissa seuroissa oli yhteensä 51 303 jäsentä. Jäsenmäärä nousi ensimmäistä kertaa seurantavuosien aikana (2012 eteenpäin) yli 50 000:een. Suurin osa (65 %) jäsenistä oli alle 12-vuotiaita. Näistä 7–11-vuotiaiden osuus oli hieman suurempi (35 % jäsenistöstä) kuin alle 7-vuotiaiden (30 % jäsenistöstä). 12–18-vuotiaiden nuorten osuus oli 14 prosenttia, 19–34-vuotiaiden 7 %, 35–65-vuotiaiden 12 % ja 65 vuotta täyttäneiden osuus 2 % koko jäsenistöstä. Jäsenmäärä ei anna koko kuvaa uimaseurojen toiminnassa mukana olevista, koska osa seuroista tarjoaa toimintaa myös seuran ulkopuolisille henkilöille, ja kaikki toimijat eivät ole seuran jäseniä.

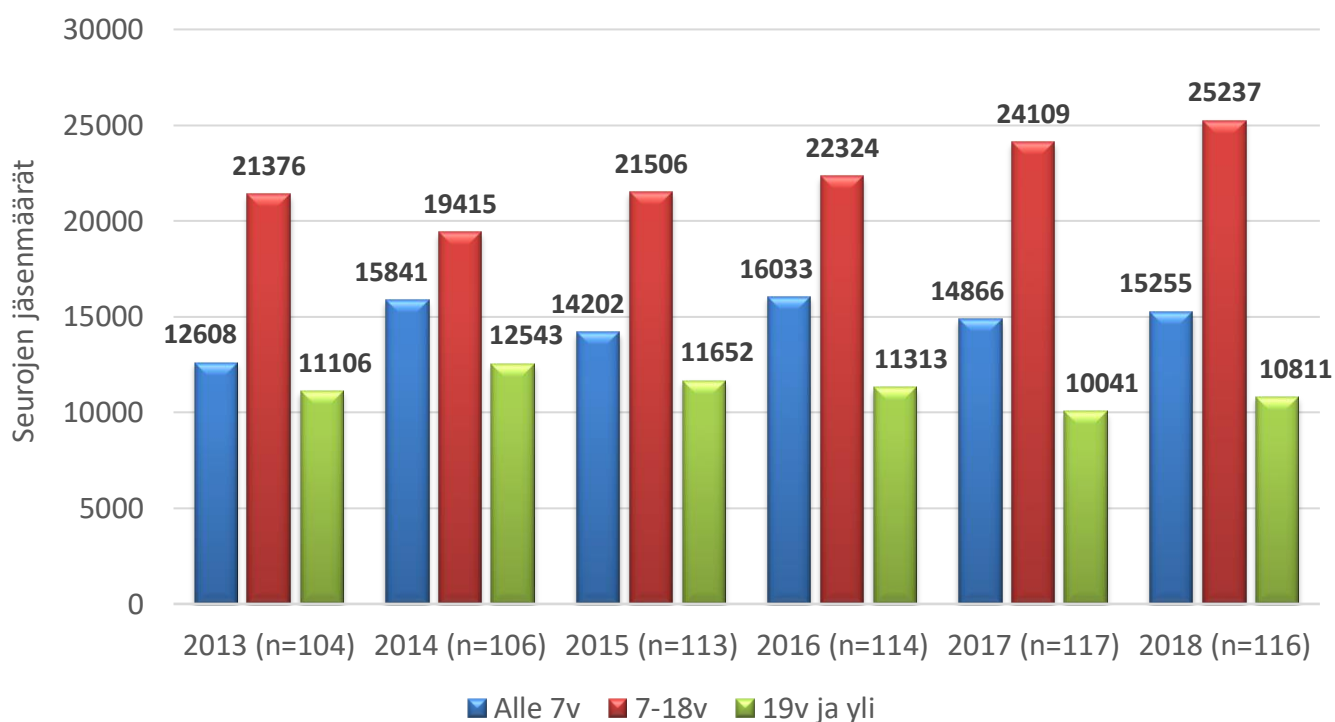

Kuvio 2. Seurojen jäsenmäärät ikäryhmittäin, yhteensä 51 303 jäsentä (n=116)

Seurojen jäsenmäärä on noussut edellisvuoteen verrattuna lähes 2 300:lla (kuvio 3). Jäsenmäärät on jaoteltu vuodesta 2017 saakka eri tavalla aiempiin vuosiin verrattuna, joten suoria vertailuja eri ikäryhmien kesken ei voida tehdä pidemmällä aikavälillä. Uudet ikäryhmittelyt noudattelevat opetus- ja kulttuuriministeriön linjauksia. Vertailua voidaan kuitenkin tehdä ikäryhmäjaottelulla alle 7 v / 7–18 v / 19 v ja yli (kuvio 4). Edelliseen vuoteen verrattuna 7–18-vuotiaiden jäsenten määrä on noussut 1 128 henkilöllä, ja tämän ikäluokan sisällä lisäys on tapahtunut nimenomaan 7–11-vuotiaiden kohdalla, jossa jäsenten määrä on noussut 1 214 henkilöllä. 12–18 vuotiaiden jäsenten määrä taas on vähentynyt 86 henkilöllä.

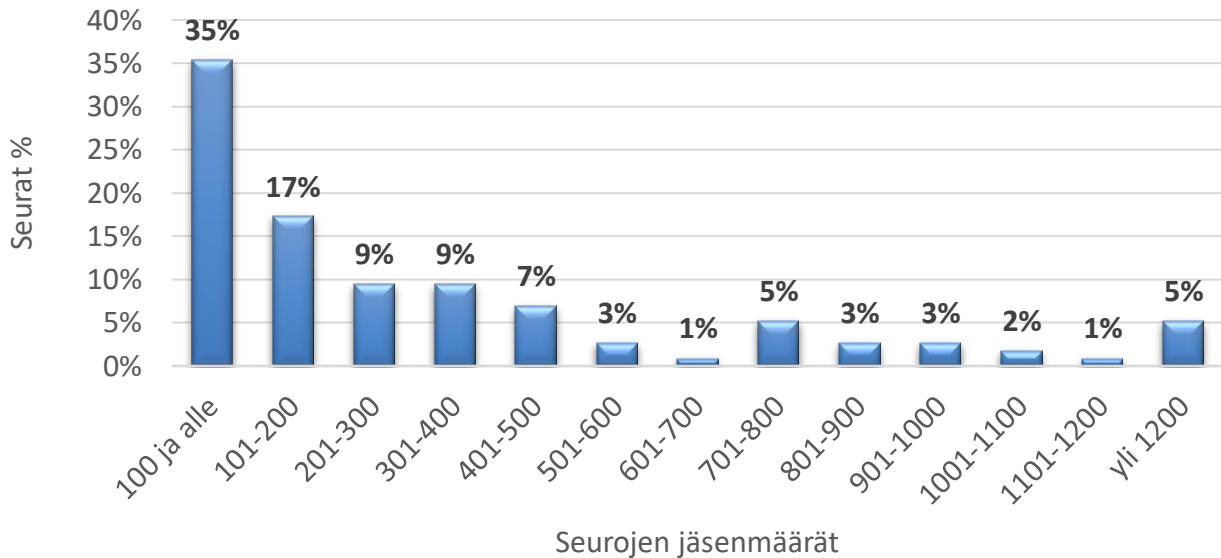
Kuvio 3. Seurojen jäsenmäärien kehitys 2012 – 2018

Kuvio 4. Seurojen jäsenmäärät ikäryhmittäin, vertailua eri vuosilta

Uimaseurojen jäsenmäärät vaihtelivat alle kymmenestä reiluun 11 000:een. Alle 100 jäsenen seuroja oli vastanneista yli kolmannes (35 %). Yli puolella seuroista (52 %) oli jäseniä korkeintaan 200 henkilöä. 70 prosentilla seuroista oli enintään 400 jäsentä. 20 %:lla seuroista jäsenmäärä on yli 600. Viidellä prosentilla seuroista (6 seuraa) jäsenmäärä ylittää 1 200 henkilöä. Edellisiin toimintavuosiin verrattuna seurojen jakautuminen jäsenmäärän mukaisesti on saman tyyppistä. On kuitenkin huomioitava, että pienimpien (korkeintaan 100 jäsentä) seurojen määrän kasvu on nyt ensimmäistä kertaa seurantavuosien (vuodesta 2012 eteenpäin) aikana pysähtynyt ja kääntynyt hienoiseen laskuun. Viidessä vuodessa, vuosina 2012-2017

tämän kokoluokan seurojen määrä oli noussut 24 %:lla. Myös 101-200 jäsenen seurojen määrä on pienessä laskussa, kun taas yli 400 jäsenen seurojen määrä on lisääntynyt: Vuonna 2017 yli 400 jäsenen seuroja oli 25 % (n=117), vuonna 2018 vastaava luku oli 30 % (n=116).

Kuvio 5. Seurat luokiteltuna jäsenmäärän mukaan (n=116)

3. Seurojen ei-kilpailullinen harrasteliikunta

Seuroja pyydettiin kirjaamaan eri toiminnoissa mukana olleet harrastajat erikseen lasten ja nuorten sekä aikuisten kohdalla. Ikäjaottelu on OKM:n kriteerien mukainen, ja tällaisenaan pysynyt seurakyselystä 2013 lähtien.

3.1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta

Lasten ja nuorten (18 v ja nuoremmat) ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa oli mukana 40 552 henkilöä. Näistä seurojen jäseniä oli 87 prosenttia (35 2018 henkilöä), kun vuotta aiemmin jäsenten osuus oli 85 % ja kahta vuotta aiemmin 80 %. Toiminnassa mukana olevien määrä on noussut viime vuodesta lähes 1 000 henkilöllä (2% nousu), mutta samalla toimintaa järjestävien seurojen määrä on laskenut useamman toimintamuodon kohdalla. Määrällisesti eniten harrastajia oli Vesitaiturit-ikäisissä (noin 3–7-vuotiaat). 78 seuraa (67 %) järjesti harrastetoimintaa tälle kohderyhmälle, tarjoten esimerkiksi Vesipeuhuloita sekä eritasoisia uimakouluja. Tässä toiminnassa mukana oli 18 166 lasta, mikä on reilut 500 enemmän kuin edellisellä vuonna. Yhteensä 107 seuraa (vuonna 2017 108 seuraa) järjesti lasten ja nuorten ei-kilpailullista harrastetoimintaa.

Suurimmat harrastajamäärien prosentuaaliset lisäykset tapahtuivat Junior Lifesaver -toiminnassa, vesipaljon lajikouluissa, kohtaan ”Muut” kirjatuissa toiminnoissa sekä Vesirallissa. Edellä mainituista Vesirallissa ja kohdassa ”Muut” myös toimintaa toteuttavien seurojen määrä oli noussut. Kohdassa ”Muut” vastaajat mainitsivat järjestävänsä muun muassa erimittaisia ja sisältöisiä liikuntaleirejä, erilaisia yhteistyöuimakouluja, uintikerhotoimintaa, lajikokeiluja, yksityisopetusta, trampoliini-, akrobatia- ja sukelluskursseja.

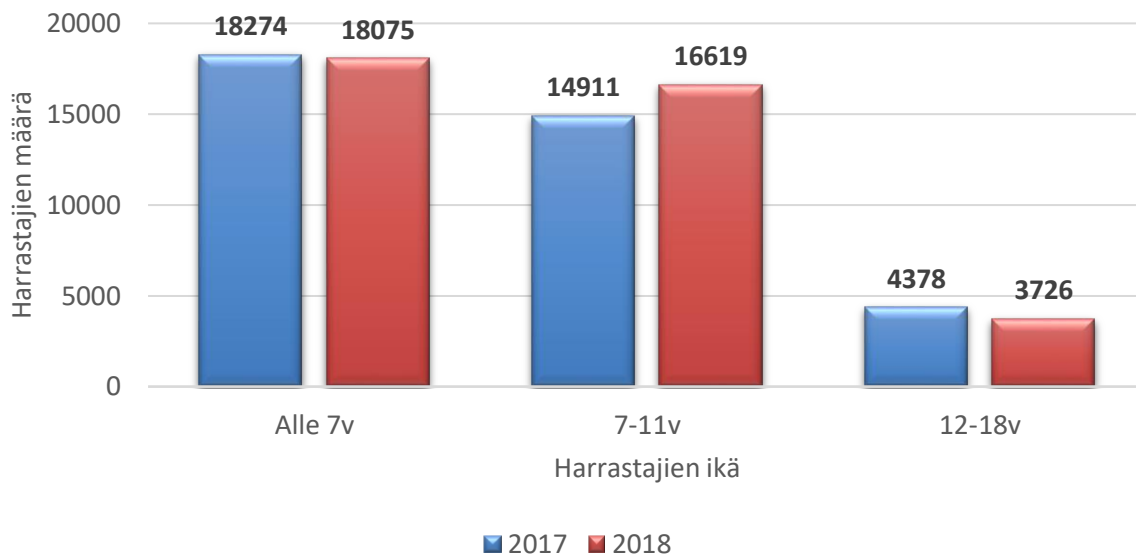
Suurimmat harrastajamäärien prosentuaaliset vähenemiset ovat tapahtuneet räpyläuinnissa, uimahyppyjen lajikouluissa sekä vauva- ja perheuinnissa.

Taulukossa 1 on vertailuvuotoksiksi otettu vuodet 2013 ja 2017. Vuosien 2012, 2014, 2015 ja 2016 tiedot löytyvät edellisistä yhteenvedoista Uimaliiton verkkosivuilta.

Taulukko 1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta seuroissa vuonna 2013 (n=104), 2017 (n=117) ja 2018 (n=116)

LAPSET JA NUORET (18v ja alle)	Harrastajamäärä 2013	Harrastajamäärä 2017	Harrastajamäärä 2018	Järjestävät seurat % 2017	Järjestävät seurat % 2018	Harrastajamäärien muutos vuoteen 2017
Vauva- ja perheuinti (vauvat, lapset)	1740	2 154	1 838	21 %	20 %	-15 %
Vesitaiturit (n 3-7v uintitoiminta, esim. Vesipeuhula, uimakoulut)	15 726	17 659	18 166	68 %	67 %	3 %
Vesiralli	7 087	7 402	8 236	56 %	57 %	11 %
Tekniikkaralli tmv uinnin lajikoulu	4 144	4 454	4 711	68 %	64 %	6 %
Uimahyppyjen lajikoulu tmv	1 138	1079	913	10 %	9 %	-15 %
Taitouinnin lajikoulu tmv	164	239	216	9 %	9 %	-10 %
Vesis tmv vesipallon lajikoulu	271	170	218	7 %	7 %	28 %
Harrasteryhmät	2 276	4 627	4 145	68 %	66 %	-10 %
Vammais-/erityisryhmät	215	248	255	18 %	20 %	3 %
Junior Lifesaver -toiminta		72	111	5 %	5 %	54 %
Räpyläuinti		59	30	3 %	3 %	-49 %
Muut	975	1492	1713	13 %	17 %	15 %
Yhteensä	33 736	39655	40552			2 %

Seuroja pyydettiin kirjaamaan lasten ja nuorten ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa mukana olevien henkilöiden määrät ikäryhmittäin. Kuvioista 6 näkyy suurimman osan (90 %) harrastajista olevan alle 12-vuotiaita. Vertailuvuotena on käytetty vuotta 2017, sitä ennen tällaista kysymystä ei ole kysytty. Ikäryhmäjaottelu on monella vastaajalla arvio harrastajista, joten harrastajien yhteenlaskettu määrä ei ole sama tässä kuin taulukossa 1, johon seurat kirjasivat harrastajamäärät tarkemmin.

Kuvio 6. Seurojen ei-kilpailulliseen harrastetoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten ikäjakauma

3.2. Aikuisten kunto- ja terveystoiminta

Seurojen järjestämään aikuisten kunto- ja terveystoimintaan osallistui 10 081 henkilöä, joista 63 prosenttia oli seuran jäseniä. Harrastajien määrä on hieman korkeampi edellisvuoteen verrattuna. Aiempiä vuosina on ollut huomioitavaa aikuisharrastajissa seuran jäsenten laskusuunta (vuonna 2017 aikuisharrastajista 61 % seuran jäseniä, vuonna 2016 62 %, vuonna 2015 68 %, vuonna 2014 72 %). Nyt jäsenten osuus aikuisharrastajissa oli kaksi prosenttiyksikköä edellisvuotta suurempi. Määrällisesti suurimmat harrastajamäärien nousut ovat tapahtuneet harraste- ja kuntoryhmissä, vammais- ja erityisryhmissä sekä tekniikkaryhmissä. Harraste- ja kuntoryhmätoimintaa toteuttavia seuroja oli tullut edellisvuoteen verrattuna 6 lisää. Laskua on tapahtunut eniten vesijuoksussa ja vesijumppa- ja HydroBic -toiminnassa. Kohtaan ”Muut” oli kirjattu muun muassa triathlon, seuran avoimet perhevuorot, muille yhdistyksille suunnattu toiminta tai muiden toimijoiden kanssa toteutettu toiminta sekä erilaiset lajitoiminnot, kuten avovesiuinti, sukellus ja allaskiekkko. Huomioitavaa on myös se, että aikuisia lajiharrastajia (ei-kilpailevia) ilmoitettiin tässä seuraavasti: uimahyppy 70 harrastajaa (2 seuraa) ja vesipallo 30 harrastajaa (1 seura). Yhteensä 89 seuraa järjesti harrastetoimintaa aikuisille, kun vuonna 2017 toimintaa järjesti 85 seuraa (vuonna 2016 93 seuraa).

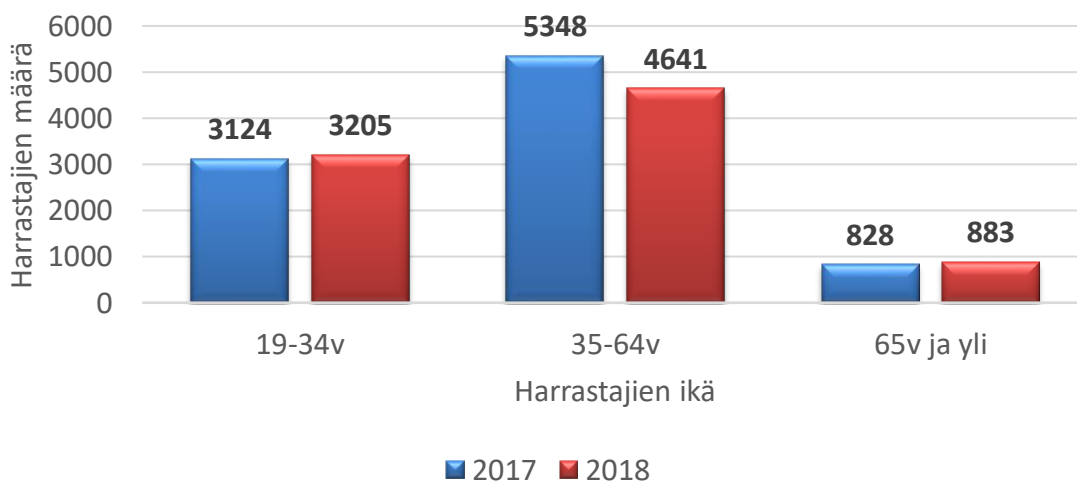
Taulukossa 2 on vertailuvuosiksi otettu vuodet 2013 ja 2017. Vuosien 2012, 2014, 2015 ja 2016 tiedot löytyvät edellisistä yhteenvedoista Uimaliiton verkkosivuilta.

Taulukko 2. Aikuisten kunto- ja terveystoiminta seuroissa vuonna 2013 (n=104), 2017 (n=117) ja 2018 (n=116)

AIKUISTEN KUNTO- JA TERVEYSLIIKUNTA	Harrastajamäärä 2013	Harrastajamäärä 2017	Harrastajamäärä 2018	Järjestävät seurat % 2017	Järjestävät seurat % 2018	Harrastajamäärien muutos vuoteen 2017
Vauva- perheinti (toiminnassa mukana olevien aikuisten määrä)	1 786	2619	2354	17 %	16 %	-10 %
Aikuisten uimakoulut	989	1035	952	33 %	34 %	-8 %
Aikuisten tekniikkaryhmät (esim. Ui Kunnollakurssi)	2 058	2039	2366	42 %	42 %	16 %
Vesivoimistelu ja HydroBic	1 074	991	762	15 %	10 %	-23 %
Vesijuoksu	206	45	28	3 %	1 %	-38 %
Harraste- ja kunto ryhmät	951	1162	1409	43 %	48 %	21 %
Avantouinti	575	839	913	8 %	6 %	9 %
Vammais-/erityisryhmät	18	62	75	9 %	10 %	21 %
Muut	217	1210	1222	11 %	13 %	1 %
Yhteensä	7 874	10002	10081			1 %

Seuroja pyydettiin kirjaamaan aikuisten ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa mukana olevien henkilöiden määrät ikäryhmittäin. Kuvioista 7 näkyy suurimman osan (53 %) harrastajista olevan 35–64-vuotiaita. Vertailuvuotena on käytetty vuotta 2017, sitä ennen tällaista kysymystä ei ole kysytty. Ikäryhmäjaottelu on monella vastaajalla arvio harrastajista, joten harrastajien yhteenlaskettu määrä ei ole sama tässä kuin taulukossa 2, johon seurat kirjasivat harrastajamäärät tarkemmin.

Kuvio 7. Seurojen ei-kilpailulliseen harrastetoimintaan osallistuvien aikuisten ikäjakauma

3.3. Seurojen tarjoamat palvelut muille tahoille

Kyselyssä kartoitettiin myös seurojen tarjoamia palveluita muille kuin seuran jäsenille. Tällaisen toiminnan piirissä oli yhteensä 34 893 osallistujaa, mikä on 7 351 osallistujaa enemmän kuin edellisellä vuonna. Kouluille järjestettävän toiminnan piiriin on tullut yli 6 500 osallistujaa lisää, samoin päiväkodeille tai esiopetusryhmille sekä yrityksille tai yhteistyökumppaneille suunnatussa toiminnassa on ollut mukana enemmän osallistujia kuin edellisellä vuonna. Toisaalta tarjottavien palveluiden järjestämisessä mukana olevia seuroja on vähemmän kuin edellisellä vuonna, poikkeuksena tässä kouluille järjestettävä toiminta, jossa mukana edellisvuoden tapaan 27 seuraa. Muihin ryhmiin oli kirjattu muun muassa toimintaa muiden lajien seuroille, muille yhdistyksille, yksityisille henkilöille, maahanmuuttajaryhmille, erilaiset kunnan/kaupungin yhteistyömallit, tapahtumiin liittyvät toiminnot ja erityyppiset kokeilut.

Taulukossa 3 on vertailuvuosiksi otettu vuodet 2013 ja 2017. Vuosien 2012, 2014, 2015 ja 2016 tiedot löytyvät edellisistä yhteenvedoista Uimaliiton verkkosivuilta.

Taulukko 3. Seurojen tarjoamat vesiliikuntapalvelut muille tahoille vuonna 2013 (n=104), 2017 (n=117) ja 2018 (n=2016)

Taho	Osallistujien määrä 2013	Osallistujien määrä 2017	Osallistujien määrä 2018	Palvelua tarjoavat seurat % 2017	Palvelua tarjoavat seurat % 2018	Osallistujamäärien muutos vuoteen 2017
Koulut	18 857	21 378	28 025	23 %	23 %	31 %
Päiväkodit tai esiopetusryhmät	558	4 070	4 656	13 %	10 %	14 %
Yritykset ja yhteistyökumppanit	341	1 186	1 368	33 %	26 %	15 %
Muut ryhmät	2 332	908	844	21 %	19 %	-7 %
Yhteensä	22 088	27542	34893			27 %

4. Seurojen kilpailullinen uintiurheilutoiminta

Uimaseuroissa Uimaliiton alaisina kilpailulajeina ovat uinti, vesipallo, uimahypytt ja taitouinti. Lisäksi kesällä järjestetään avovesiuinnin SM-kilpailut. Kilpailulajit muodostavat liiton kilpailullisen harrasteliikunnan toimintasisällön. Taulukossa 4 on listattu lajeittain harrastajien määrät. Luvuissa on mukana myös henkilöitä, joilla on kilpailulisenssi useampaan kuin yhteen lajiin. Kilpailulisenssejä omaavia yksittäisiä henkilöitä oli lisenssikaudella 2017-2018 yhteensä 6 810, mikä on 141 henkilöä enemmän kuin edellisellä lisenssikaudella (lisenssikaudella 2016-2017 6 669 ja lisenssikaudella 2015-2016 6 470). Näistä (seurakysely 2018 aineiston mukaan) vammaisurheilijoita 74 (edellisellä kaudella 57) ja eri lajien mastersurheilijoita yhteensä 995 (edellisellä kaudella 826). 74 vammaisurheilijasta 16 oli alle 12-vuotiasta, 20 oli 12-18-vuotiasta ja 38 oli sitä vanhempia urheilijoita.

Taulukko 4. Urheilijamäärät eri lajeissa ikäryhmittäin

Eri lajien urheilijamäärätietojen lähteenä on lisenssirekisteri kaudelta 2017-2018. Vammais- ja mastersurheilijoiden tiedot ovat seurojen antamia tietoja seurakyselyssä (n=116)

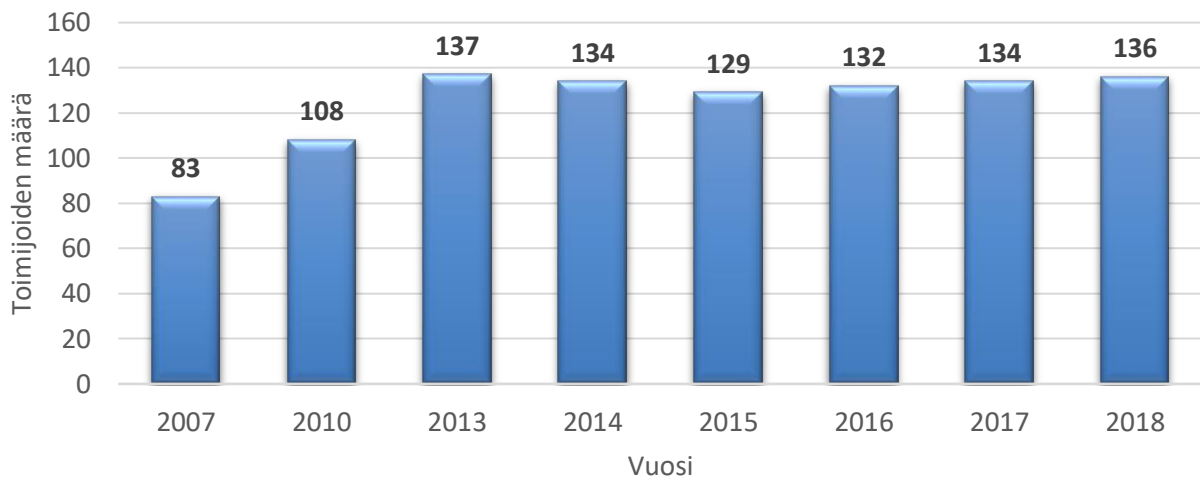
	0–12 v	13–16 v.	17–34 v.	35 v ja yli	Yhteensä
UINTI					
Miehet	1158	735	320	334	2547
Naiset	1533	1072	322	162	3089
Yhteensä	2691	1807	642	496	5636
UIMAHYPYT					
Miehet	135	42	12	12	201
Naiset	158	58	12	10	238
Yhteensä	293	100	24	22	439
TAITOUINTI					
Miehet	58	12	2	2	74
Naiset	186	95	10	10	301
Yhteensä	244	107	12	12	375
VESIPALLO					
Miehet	80	110	64	29	283
Naiset	33	37	39	2	111
Yhteensä	113	147	103	31	394
KAIKKI	3341	2161	781	561	6844
Sisältäen					
Vammaisurheilijat					74
Masters-urheilijat, uinti					895
Masters-urheilijat, vesipallo					67
Masters-urheilijat, uimahypyt					24
Masters-urheilijat, taitouinti					9

5. Seurojen työntekijät ja vapaaehtoiset

Seuroja pyydettiin kirjaamaan toiminnassa mukana olevien päätoimisten, osa-aikaisten ja vapaaehtoisten määrät jaoteltuna eri rooleihin. Henkilömäärien vertailua voidaan tehdä useamman vuoden ajalta. Vertailut antavat hyvää tietoa siitä, mihin suuntaan seurat ovat toimijoidensa kohdalla menossa. Määrätiedot ovat myös mielenkiintoisia vertailussa muiden lajien vastaavien tietojen kanssa.

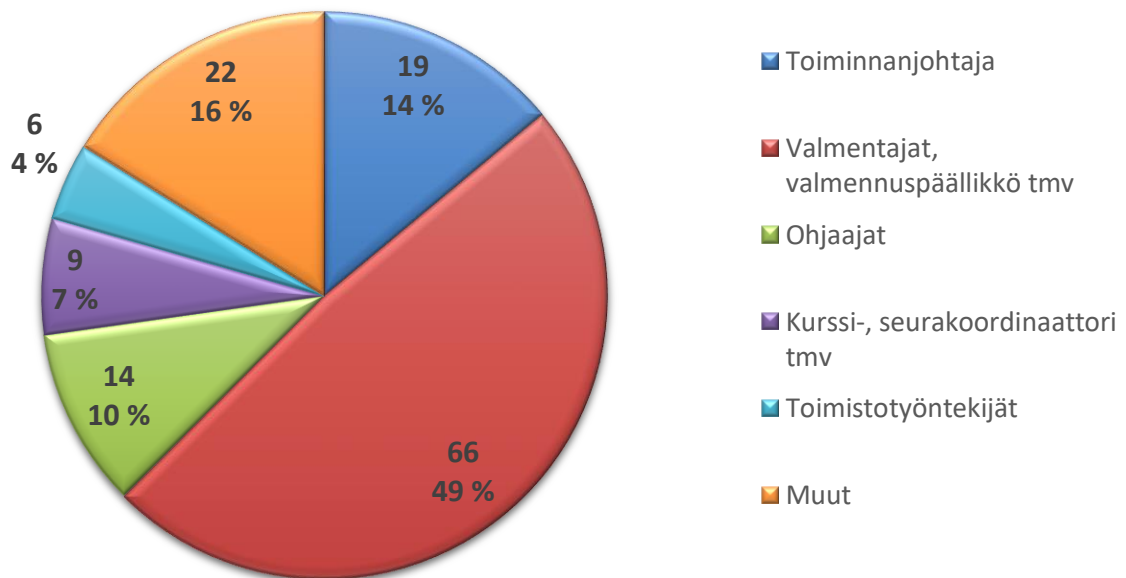
5.1. Päätoimiset työntekijät

Vuonna 2018 työllistettiin 39 seurassa yhteensä 136 päätoimista työntekijää. Vuoteen 2017 verrattuna työntekijöiden määrä on noussut kahdella, seurojen määrä on pysynyt samana. Vuonna 2007 päätoimisia oli seuroissa 83 henkilöä, eli päätoimisten määrä on 11 vuoden aikana lisääntynyt 53 henkilöllä (kasvua 64 %).

Kuvio 8. Päätoimisten määrien vertailua eri vuosilta

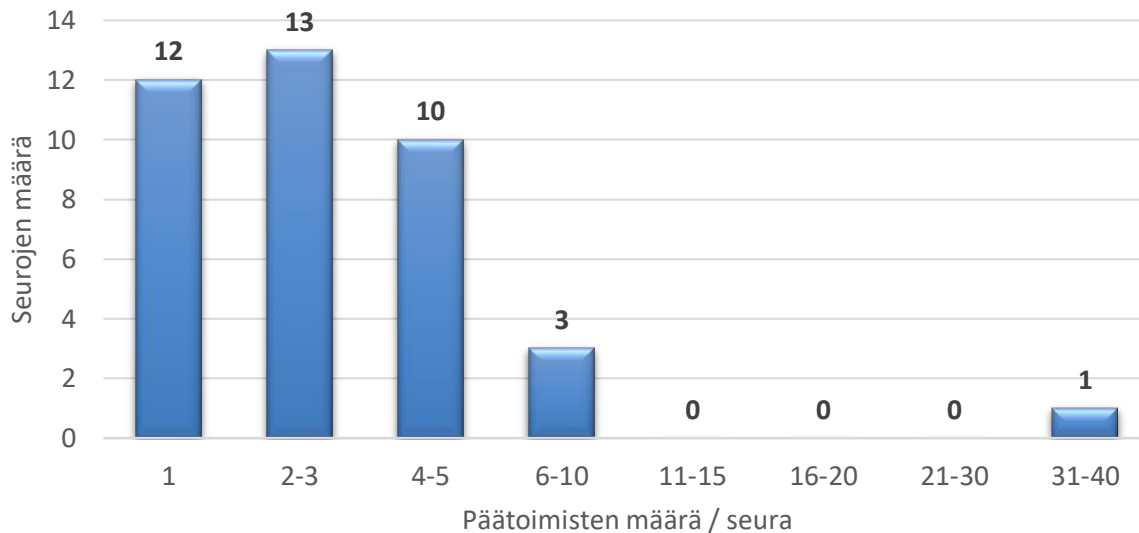
Seurojen päätoimisista 49 prosenttia (66 henkilöä) toimi valmentajana, valmennuspäällikkönä tai muussa vastaavassa toimessa ja 14 % (19 henkilöä) toiminnanjohtajana. Ohjaajia oli 10 % (14 henkilöä), kurssi- tai seurakoordinaattoreita 7 % (9 henkilöä) ja toimistotyöntekijöitä 4 % (6 henkilöä). Muussa roolissa (esim. erilaisissa yhdistelmätoimenkuvissa, uinninvalvojina ym.) toimivia oli 16 % (22 henkilöä). Valmentajien määrä on noussut 2,5 henkilöllä, toiminnanjohtajien määrä 1 henkilöllä, ohjaajien määrä 1 henkilöllä ja muissa rooleissa toimivien määrä 2 henkilöllä edellisvuoteen verrattuna. Toisaalta taas kurssi-, seurakoordinaattorien tmv. määrä on laskenut 3 henkilöllä ja toimistotyöntekijöiden 1,5 henkilöllä vuoteen 2017 verrattuna. Päätoimisten määrien kehittymistä eri vuosilta on vertailtu tarkemmin kuvioissa 11-14.

Kuvio 9. Seurojen päätoimiset vuonna 2018, yhteensä 136 henkilöä (n=39)

Päätoimisia oli palkattu 39 seuraan, samoin kuin vuonna 2017. Vajaalla kolmanneksella (31 %) näistä seuroista oli yksi päätoiminen henkilö, ja kolmanneksella (33 %) päätoimisia oli kaksi tai kolme. Yhdellä seuralla

päätoimisia oli yli 10. Päätoimisia valmentajia ja valmennuspäälliköitä oli 31 seurassa, edellisvuonna 32 seurassa. 18 seurassa oli palkattuna enemmän kuin yksi valmentaja tai valmennuspäällikkö, kun vuonna 2017 tämä toteutui 14 seurassa. Päätoimisia ohjaajia oli viidessä seurassa (vuonna 2017 neljässä seurassa), ja näistä kahdessa oli päätoimisia ohjaajia enemmän kuin yksi.

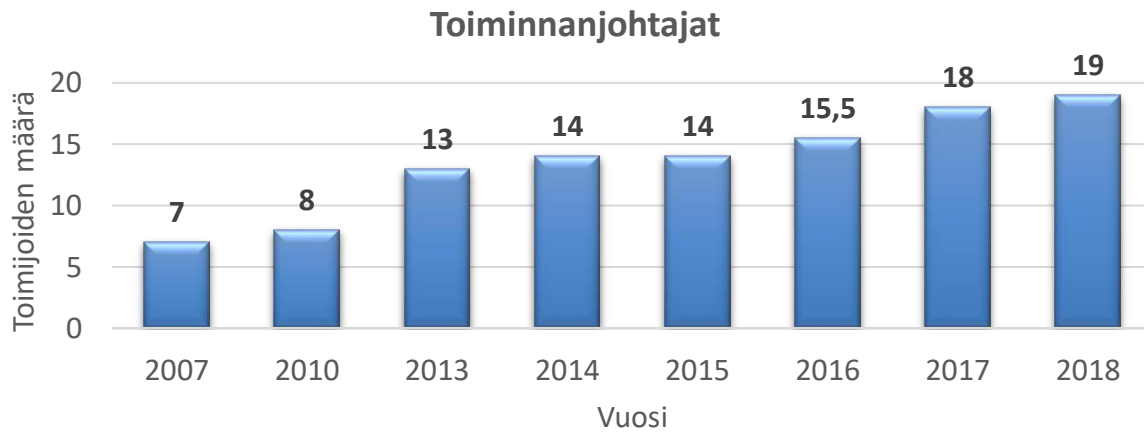
Kuvio 10. Päätoimisten jakautuminen seurojen kesken (n=39)

Kaikissa yli 500 jäsenen seuroissa (22 % seuroista) oli palkattuna vähintään yksi päätoiminen työntekijä. Seuroissa, joissa oli jäseniä korkeintaan 200 (53 % seuroista), oli palkattuna kolme päätoimista työntekijää yhteensä kahteen seuraan. Reilusti yli puolet (62 %) kaikista 136:sta päätoimisesta oli palkattuna seuroihin, joissa jäsenmäärä oli korkeintaan 1 000 (92 % seuroista). Nämä 72 päätoimista oli palkattuna yhteensä 30 seuraan. 64 päätoimista (47 % päätoimisista) oli palkattuna yhdeksään suurimpaan seuraan (8 % seuroista), joissa jäseniä oli reilusta 1 000:sta yli 11 000:een. Jäsenmäärältään suurimmassa seurassa, jossa ei ollut yhtään palkattua päätoimista, oli jäseniä noin 450.

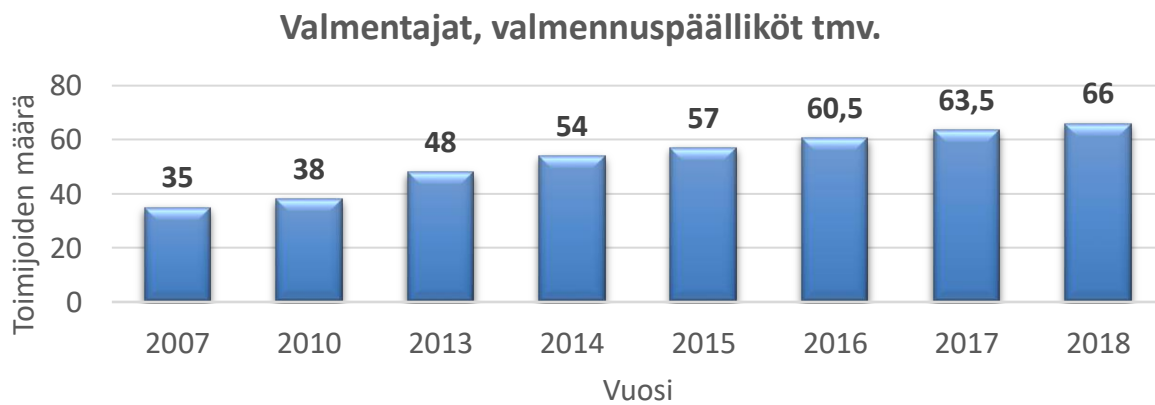
Kolmessa seurassa, jossa oli päätoiminen toiminnanjohtaja, ei ollut muita päätoimisia työntekijöitä. 15 seuralla, joilla oli palkattu päätoiminen toiminnanjohtaja, oli muita päätoimisia työntekijöitä yhdestä 31:een. Seuroilla, joilla ei ollut päätoimista toiminnanjohtajaa, oli muita päätoimisia yhdestä viiteen henkilöön. Tässä on huomioitava, että työntekijän nimike ei välttämättä kerro täysin työn sisällöstä, ja päätoimisilla voi olla monenlaisia työnkuvien yhdistelmiä nimikkeestä huolimatta.

Päätoimisista 93 % (126 henkilöä) toimi 33:ssa uintiurheilun erikoisseurassa ja 7 % (10 henkilöä) toimi kuudessa yleisseurassa. Yleisseuran päätoimiset ovat jossain tapauksissa pelkästään tai lähes pelkästään uintijaoston tehtävissä, kun taas monesti yleisseuran työntekijällä voi olla seurassa monelle lajijaostolle jakautuneita tehtäviä.

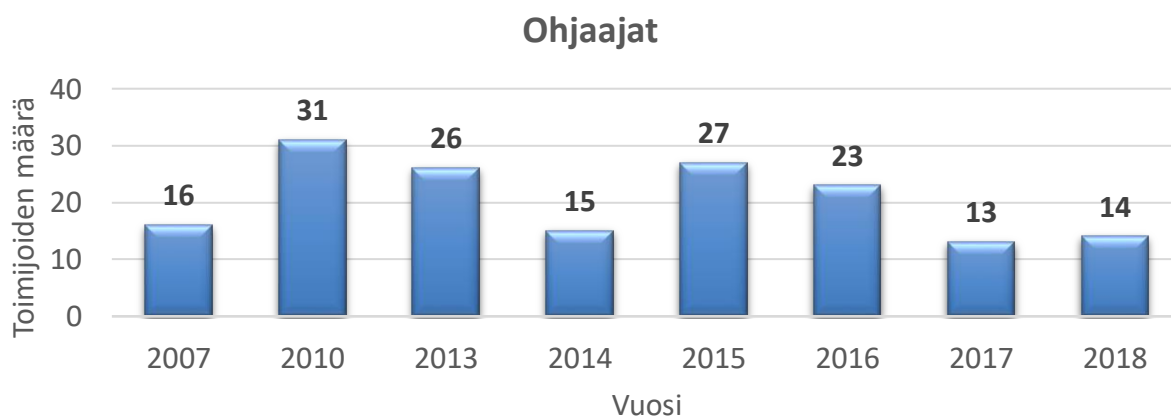
Kuvioissa 11-14 on kuvattu toimijaryhmittäin päätoimisten määrien kehittymistä eri vuosilta.

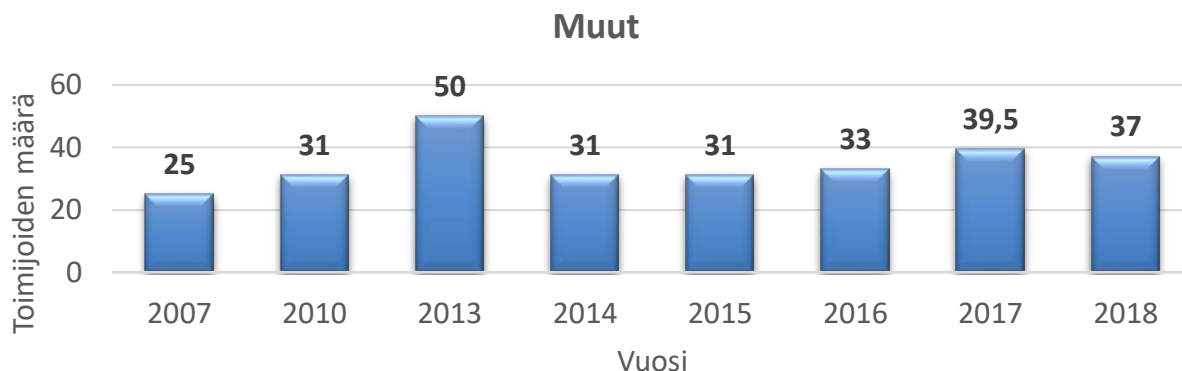
Kuvio 11. Päätoimisten toiminnanjohtajien määrien vertailua eri vuosilta

Kuvio 12. Päätoimisten valmentajien, valmennuspäälliköiden tmv. määrien vertailua eri vuosilta

Kuvio 13. Päätoimisten ohjaajien määrien vertailua eri vuosilta

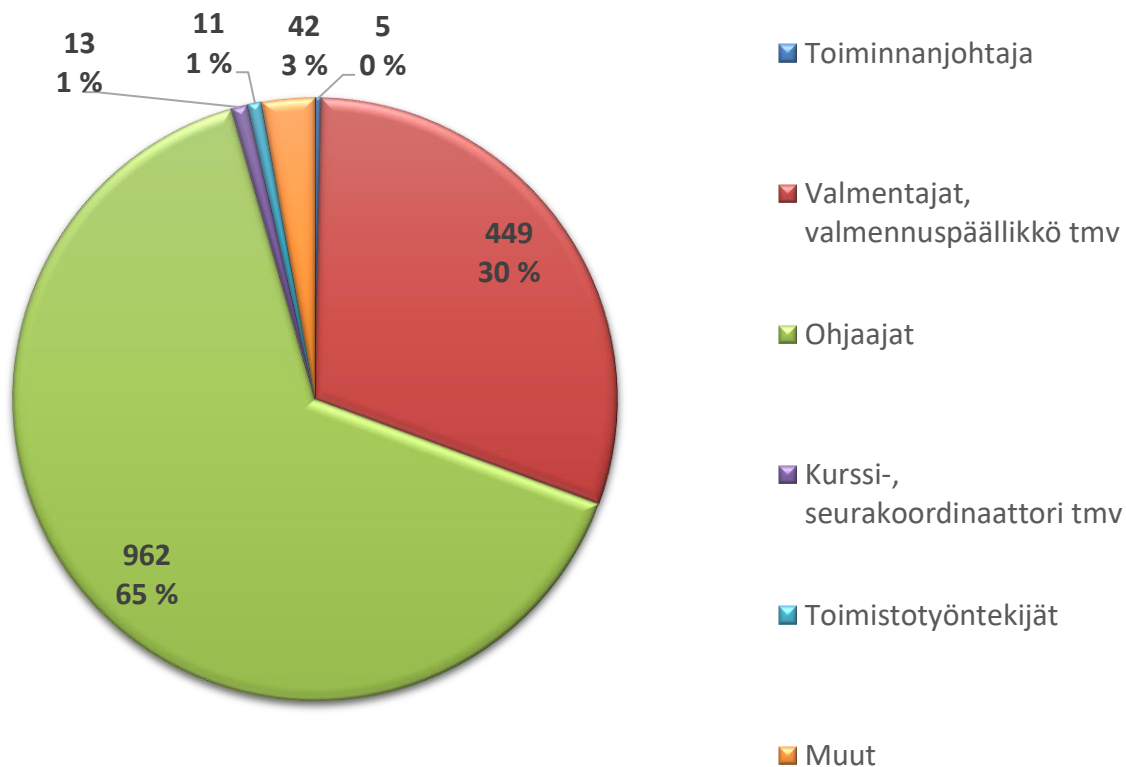

Kuvio 14. Muiden päätoimisten (toimistotyöntekijät, kurssi-, seurakoordinaattorit tmv., muut) määrien vertailua eri vuosilta

Seuroilta kysyttiin myös, onko heillä tavoitteissa lähivuosina palkata päätoimisia työntekijöitä. Vajaalla viidenneksellä (19 %) seuroista oli tavoitteena uuden henkilön palkkaus. Valmennus- tai ohjaustoimintaan (esim. päävalmentaja, valmennuspäällikkö, valmentaja, ohjaaja) tavoiteltiin palkkausta 12 seurassa ja toiminnanjohtajan rooliin neljässä seurassa. Lisäksi mainittiin tavoitteeksi päätoimisen kurssikoordinaattorin /-sihteerin, toimistotyöntekijän, seuratyöntekijän, harrastetoiminnan vastaavan tai useammista eri tehtävistä koostuvan henkilön palkkaaminen. Lähivuosina päätoimisen palkkaamista aikovista 22 seurasta seitsemän oli sellaista, joilla ei tällä hetkellä ole yhtään päätoimista palkattua henkilöä. Edellisvuoden kyselyssä kahdeksan sellaista seuraa, jolla ei ollut yhtään päätoimista, kirjasi tavoitteekseen päätoimisen työntekijän palkkaamisen lähivuosina. Näistä yksi seura oli onnistunut tavoitteessaan vuoden 2018 aikana.

5.2. Osa-aikaiset työntekijät

Osa-aikaisia työntekijöitä seuroissa oli yhteensä 1 482 henkilöä 62 seurassa. Näissä seuroissa osa-aikaisten määrä vaihteli yhdestä 154:een (keskiarvon ollessa 24 osa-aikaista / seura). Edellisvuoteen verrattuna osa-aikaisten määrä on noussut 40:llä, ja seurojen määrä noussut kolmella. Kysymyksenasettelussa määriteltiin osa-aikainen työntekijä sellaiseksi ohjaajaksi, valmentajaksi tai muuksi seuratyöntekijäksi, joka saa palkkaa tai palkkiota esimerkiksi tuntipohjaisesti. Lähes kaksi kolmasosaa (65 %) seurojen osa-aikaisista työntekijöistä oli ohjaajia ja vajaa kolmannes (30 %) valmennustyötä tekeviä. Edellisvuoteen verrattuna valmentajien ja ryhmän muut määrä on noussut 12:lla, ohjaajien 10:llä, kun taas muiden roolien kohdalla erot olivat pieniä, alle 10 henkilön muutoksia.

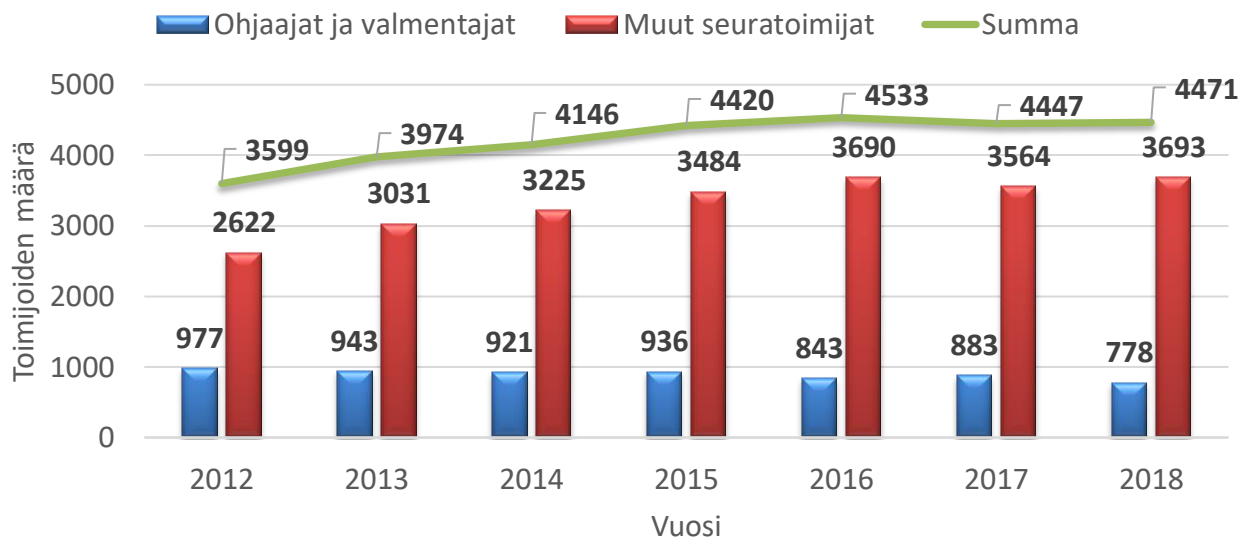
Kuvio 15. Seurojen osa-aikaiset työntekijät, yhteensä 1 482 henkilöä (n=62)

Osa-aikaisia valmentajia ja valmennuspäälliköitä oli 52 seurassa (vuonna 2017 46 seurassa, vuonna 2016 44 seurassa). Näistä 28 seurassa oli yhdestä viiteen osa-aikaista valmentajaa tai valmennuspäällikköä, 11 seurassa heitä oli kuudesta kymmeneen henkilöä, kuudella seuralla 11-19 ja seitsemällä seuralla heitä oli osa-aikaisena 20 tai enemmän. Osa-aikaisia ohjaajia oli 50 seurassa (vuonna 2017 49 seurassa, vuonna 2016 54 seurassa). Näistä 18 seurassa osa-aikaisia ohjaajia oli yhdestä kymmeneen, 25 seuralla 11-29 ja seitsemässä seurassa heitä oli 30 tai enemmän.

5.3. Vapaaehtoiset seuratoimijat

Seuroja pyydettiin kirjaamaan toiminnassa mukana olevien vapaaehtoisten määrä jaoteltuna ohjaajiin/valmentajiin sekä muihin seuratoiminnassa mukana oleviin. Uimaseurojen toiminnassa oli mukana yhteensä 4 471 vapaaehtoista henkilöä, joista 778 henkilöä (17 %) ohjaajana tai valmentajana, ja 3 693 (83 %) muussa toiminnassa mukana olevia (esim. johtokunta/hallitus, kilpailutoimitsijat, muut aktiiviset). Vapaaehtoisten ohjaajien ja valmentajien määrä on laskenut edellisvuoteen verrattuna 105 henkilöllä, kun taas muiden vapaaehtoisten määrä on noussut 129:llä. Vapaaehtoisten määrä on edellisestä vuodesta noussut 24:llä (kuvio 16).

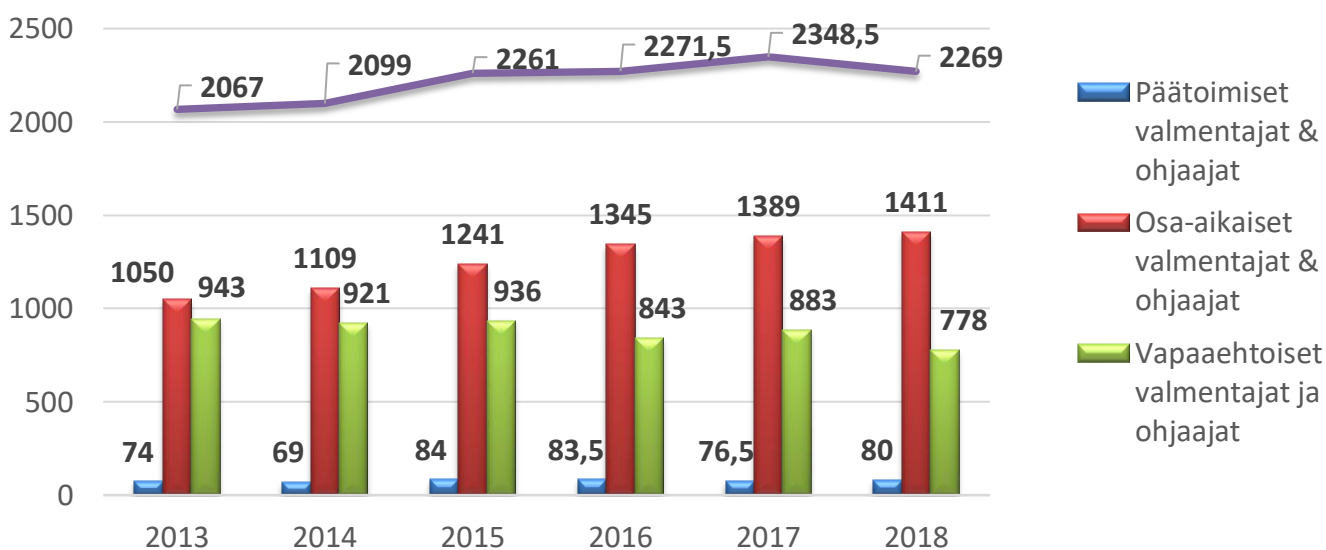

Kuvio 16. Vapaaehtoisten seuratoimijoiden määrän vertailua eri vuosilta

5.4. Seuratoimijat kokonaisuutena

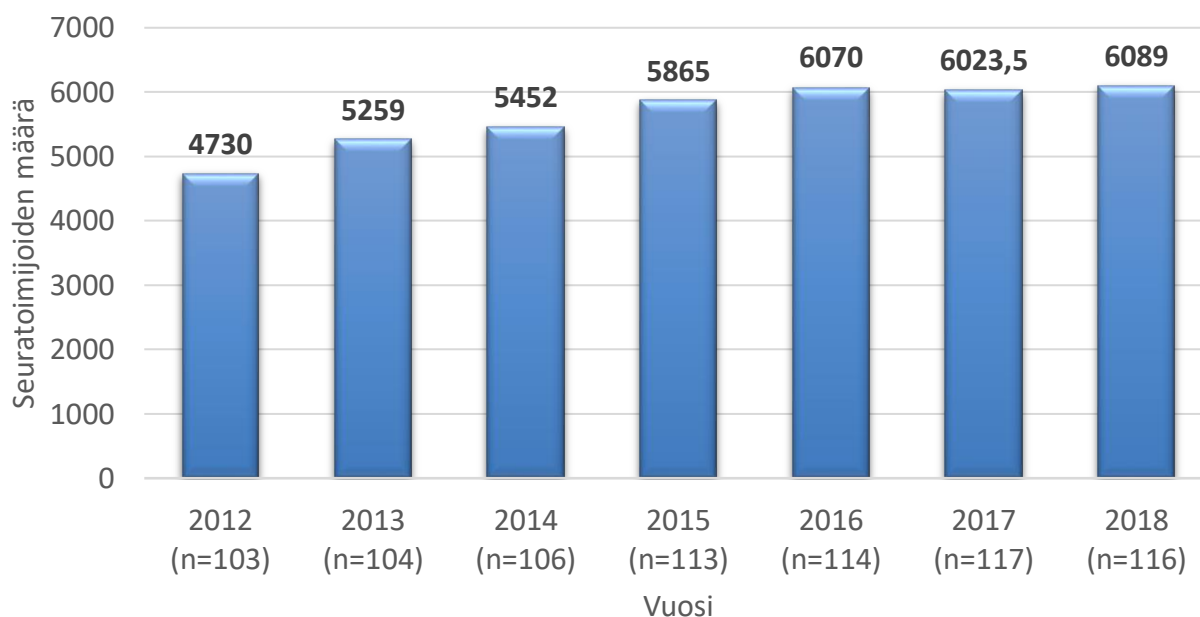
Eri tavoin palkattuja valmentajia ja ohjaajia oli seuroissa yhteensä 1 491 henkilöä, mikä on 26 enemmän kuin edellisenä vuonna. Vastaavien vapaaehtoisten lukumäärä oli 778 (laskua edelliseen vuoteen 105 henkilöä), joten yhteensä valmentajia ja ohjaajia oli seuroissa 2 269 henkilöä. Kokonaismäärä on laskenut edellisvuodesta 79,5 henkilöllä. Eri vuosien vertailua (kuvio 19) tarkasteltaessa huomataan, että vapaaehtoisten ohjaajien ja valmentajien määrä on laskusuunnassa, kun taas osa-aikaisesti palkattujen määrä jatkaa edelleen pientä kasvua. Päätoimisten ohjaajien ja valmentajien määrä on edellisvuoteen verrattuna lähtenyt noususuuntaan (tarkemmin päätoimisten ohjaajien ja valmentajien määrien kehitystä kuvataan kuvioissa 12 ja 13).

Kuvio 17. Seurojen valmentaja- ja ohjaajamäärien vertailua eri vuosilta

Kyselyssä selvitettiin myös seuran vammaisuinnin / erityisryhmien toiminnassa mukana olevien ohjaajien ja valmentajien määrää. Heitä oli yhteensä 86 (samoin vuonna 2017), joista 41 toimi ohjaajana 18 seurassa (vuonna 2017 50 ohjaajaa 20 seurassa) ja 45 valmennuksessa 20 seurassa (vuonna 2017 36 valmentajaa 18 seurassa). Edellisvuoteen verrattuna ohjaajien määrä sekä ohjausta tarjoavien seurojen määrä on laskenut, kun taas valmennuksessa vastaavat luvut ovat nousseet. Pidemmän aikavälin vertailua ei voida tehdä.

Kaikkiaan seuratoimijoita (palkatut ja vapaaehtoiset) oli mukana seurojen toiminnassa 6 089 henkilöä. Toimijoiden määrä on jatkanut pääsääntöisesti hienoista kasvuaan vuodesta 2013 lähtien.

Kuvio 18. Seuratoimijoiden kokonaismäärän vertailua eri vuosilta

6. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut

Kyselyssä listattiin Uimaliiton seuroillensa tarjoamat palvelut, ja seurat merkitsivät ne, joita ne käyttävät. BlueCard -lisenssin haltijoita oli suurimmassa osassa seuroja (90 %). Suuri käyttöaste (79 %) oli myös Uimaliiton tarjoamilla koulutuksilla. Lähes kaksi kolmasosaa seuroista (63 %) käytti Uimaliiton tarjoamia seuravaakuutuksia (yhtä tai useampaa seuraavista: Uimakouluvakuutus, Aikuisten kuntoliikuntavakuutus, Matkavaakuutus). Reilusti yli puolet vastaajaseuroista (60 %) oli osallistunut Seura- tai aluefoorumeihin. Yli puolet seuroista käytti myös Pisara-palvelua (59 %) ja uinnin LiveTiming-tulospalvelua (57 %).

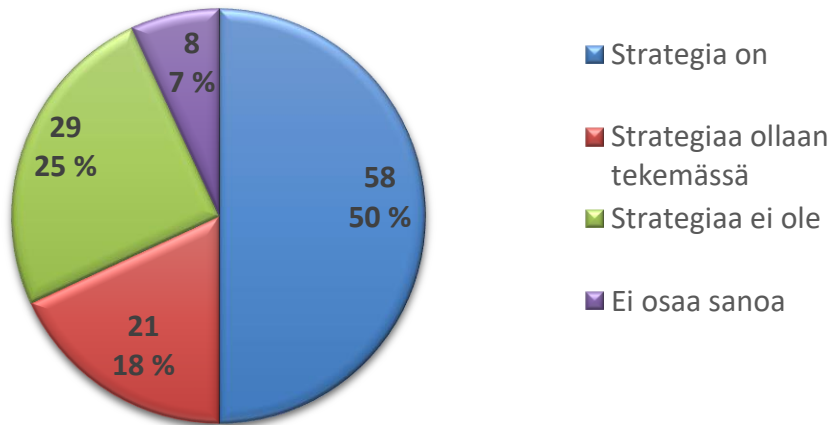
Taulukko 5. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut (v 2014 n=106, v 2016 n=114, v 2017 n=117, v 2018 n=116)

Uimaliiton palvelu	Palvelua käyttävät seurat % 2014	Palvelua käyttävät seurat % 2016	Palvelua käyttävät seurat % 2017	Palvelua käyttävät seurat % 2018
Blue Card -lisenssi	97 %	95 %	91 %	90 %
Ohjaaja-, valmentaja- tai tuomari/toimitsijakoulutus	83 %	79 %	76 %	79 %
Seuravakuutukset	59 %	64 %	60 %	63 %
Seura- tai aluefoorumit		58 %	56 %	60 %
Pisara-palvelu	42 %	51 %	51 %	59 %
Uinnin LiveTiming – tulospalvelu	51 %	57 %	56 %	57 %
Vesiralli -vihko	32 %	29 %	33 %	30 %
Vesiralli -pinssit	39 %	32 %	32 %	28 %
Vesipeto -lisenssi (vakuutus)	31 %	34 %	33 %	25 %
Vesitaiturit -vihko ja tarrat	20 %	24 %	27 %	23 %
Seuraleijona	16 %	31 %	25 %	22 %
Luokkamitalit	21 %	18 %	19 %	18 %
Tekniikkaralli -vihko	25 %	21 %	19 %	17 %
100 sku -mitali	15 %	19 %	15 %	17 %
Ansiomerkit, plaketit, viiri	14 %	16 %	16 %	16 %
Tähtiseuraohjelma (ent. Sinetti- ja HuimaSeurat)			15 %	16 %

Yli puolet seuroista (57 %) ilmoitti olevansa jonkun liikunnan aluejärjestön jäsen ja vajaa kolmannes (31 %) ei ollut jäsenenä. 12 prosenttia ei osannut sanoa, oliko seura aluejärjestön jäsen vai ei. Lähes puolet seuroista (49 %) ilmoitti käyttävänsä liikunnan aluejärjestön koulutuksia tai muita palveluita.

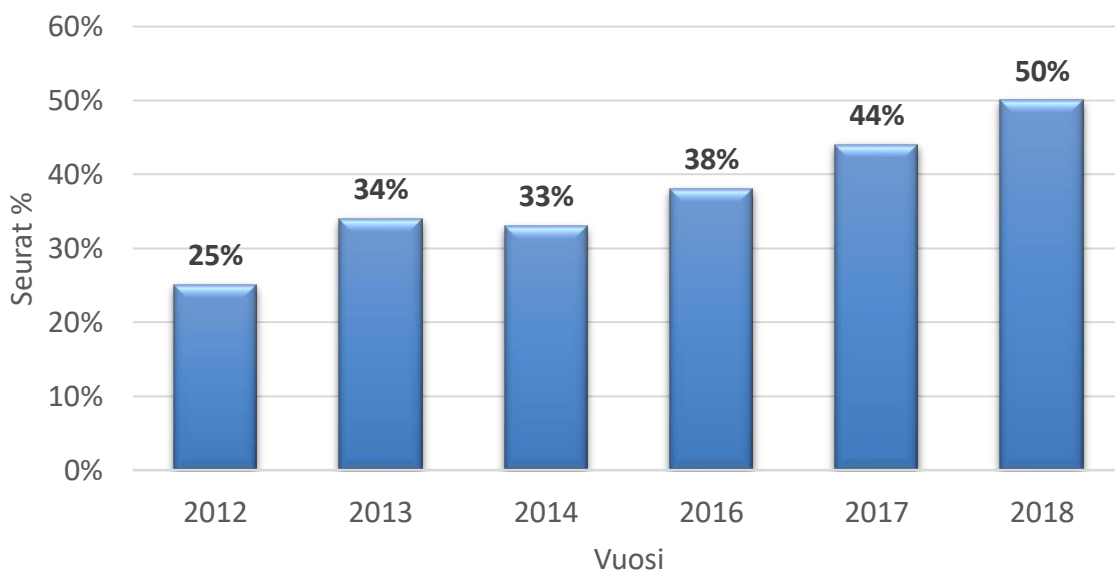
7. Seurojen strategiat

Suomen Uimaliiton strategiapäivitys 2017-2020 hyväksyttiin syyskokouksessa 2016. Tiettyjen strategisten tavoitteiden saavuttamista seurataan seurakyselyn avulla, ja strategiaan liittyen kyselyssä selvitettiin seurojen tilannetta oman strategian näkökulmasta.

Kuvio 19. Seurojen voimassa olevat strategiat tai pitkän tähtäimen suunnitelmat (n=116)

Seuroista 68 prosentilla oli voimassa oleva strategia tai pitkän tähtäimen suunnitelma tai sitä oltiin parhaillaan tekemässä. Vuonna 2017 vastaava luku 71 %. Kyselyajankohtana 50 %:lla seuroista oli strategia, vajaa viidenneksellä (18 %) seuroista strategiaa ollaan tekemässä, kun taas neljänneksellä seuroista (25 %) sellaista ei ollut, eikä se ollut tekeillä. Strategioiden tai pitkän tähtäimen suunnittelu on seuroissa selvästi lisääntynyt vuosien varrella (kuvio 20).

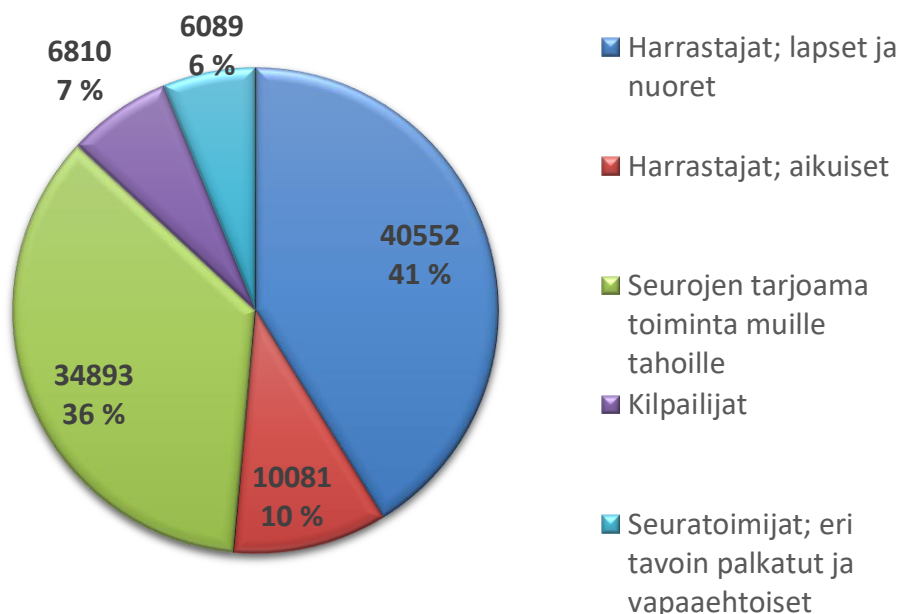

Kuvio 20. Seurojen strategiat vuosina 2012-2018 (v 2012 n=103, v 2013 n=104, v 2014 n=105, v 2016 n=114, v 2017 n=117, v 2018 n=116)

8. Yhteenveto

Uimaliiton jäsenseuroissa liikkuu ja toimii lähes 100 000 lasta, nuorta ja aikuista: 85 526 harrastajaa, 6 810 kilpailijaa ja 6 089 seuratoimijaa. Määrä on noussut viime vuodesta 8 533 henkilöllä, mikä johtui pääosin seurojen muille tahoille (tässä toiminta kouluille, päiväkodeille / esiopetusryhmille) tarjoaman toiminnan kasvusta. Seurojen jäsenmäärä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna 2 287 henkilöllä, ollen nyt 51 303. Jäsenten määrä nousi nyt ensimmäistä kertaa seurantavuosien aikana (vuodesta 2012 lähtien) yli 50 000. Seurojen koko jäsenmäärillä mitattuna vaihtelee alle kymmenestä yli 11 000:een. Yli puolet seuroista (52 %) on alle 200 jäsenen seuroja ja 70 % seuroista alle 400 jäsenen seuroja. Edellisiin vuosiin verrattuna (vuodesta 2012 eteenpäin) jäsenmäärältään pienten seurojen kasvu on nyt pysähtynyt, ja määrä kääntynyt laskuun. Vastaavasti yli 400 jäsenen seurojen määrä on lisääntymässä. On mielenkiintoista seurata tulevana vuosina, jatkuuko tämä suuntaus. Huomionarvoista ja tärkeää on jatkossakin huomioida nämä eri kokoiset seuratiiton palvelujen ja toiminnan suunnittelun näkökulmasta.

Lasten ja nuorten ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa mukana olevien määrä on noussut edellisvuoteen verrattuna noin 1 000:lla, samalla kuitenkin toimintaa järjestävien seurojen määrä on laskenut useamman toimintamuodon kohdalla. Harrastetoimintaan osallistuvista yhä useampi on seuran jäsen, mikä onkin ollut tavoiteltavissa oleva suuntaus. Jäsenten osuus näistä harrastajista on nyt 87 %, kun se vielä vuonna 2016 oli 80 %. 81 seuraa (70 %) järjesti toimintaa alle kouluikäisille, tarjoten esimerkiksi vauva – ja perheuintia, Vesipeuhuloita sekä eritasoisia uimakouluja. Yhteensä 107 seuraa (92 %) järjesti lasten ja nuorten ei-kilpailullista harrastetoimintaa.

Kuvio 21. Uimaliiton jäsenseuroissa ja niiden avulla liikkuu ja toimii 98 425 henkilöä (n=116)

Seurojen kouluille järjestämässä toiminnassa on mukana yli 28 000 oppilasta, mikä on runsaat 6 500 enemmän kuin edellisenä vuonna. Vesisankarit-hankkeen toteuttamisessa oli kuluneena vuonna mukana yli 40 seuraa, ja 102 tapahtumassa tavoitettiin lähes 16 000 henkilöä. Tämä toiminta on ollutkin hyvä lisä seurojen mahdollisuuksiin päästä mukaan koulujen toimintaan.

Seurojen järjestämään aikuisten kunto- ja harrasteliikuntatoimintaan osallistui edellisvuoden tapaan noin 10 000 henkilöä. Yhteensä 89 seuraa (77 %) järjesti harrastetoimintaa aikuisille, neljä seuraa enemmän kuin vuonna 2017.

Seurojen työllistävä vaikutus jatkuu edelleen suurena, ja monet nuoret saavatkin ensimmäiset työkokemuksensa seuransa ohjaajana tai valmentajana. Päätoimisia työntekijöitä on 39 uimaseurassa yhteensä 136, mikä on kaksi enemmän kuin edellisenä vuonna. Valmentajia ja ohjaajia on seuroissa lähes 2 300, joista hie- man alle 800 tekee työtään vapaaehtois pohjalta. Valmentajien ja ohjaajien kokonaismäärä on laskenut edellisvuodesta 80 henkilöllä. Tämän kokonaismäärän sisällä vapaaehtoisten määrä on laskusuunnassa, osa-aikaisesti palkattujen määrä jatkaa edelleen pientä kasvua ja päätoimisten määrä on edellisvuoteen verrattuna lähtenyt noususuuntaan.

Seuratoimijoiden kokonaismäärä (päätoimiset, osa-aikaiset ja vapaaehtoiset) on hienoisessa kasvusuunnassa, määrän ollessa lähes 6 100. Vapaaehtoistyön merkitys ja vetovoima näyttää edelleen pitävän pintansa seuratoiminnassa, vapaaehtoisia oli mukana lähes 4 500 henkilöä. Vapaaehtoisten saaminen mukaan seuratoimintaan on kuitenkin haaste suurimmassa osassa seuroja. Osaammeko oikealla tavalla pyytää uusia toimijoita mukaan? Mitkä valmiudet seuralla on reagoida muuttuvaan toimintaympäristöön ja yhteiskunnan erilaisiin vaatimuksiin ja toiveisiin urheiluseuratoimintaa kohtaan? Tulevaisuutta ajatellen on pysyttävä valppaana vapaaehtoistoiminnan muutoksissa. Halukkuutta toimintaan mukaan tulemiselle on, mutta millä tavoin seuran ja potentiaalisen uuden vapaaehtoisen intressit ja tarpeet kohtaavat toisensa? Sitoutuminen pitkäjänteiseen toimintaan on vähenemässä, mutta lyhytkestoisempiin ja kertaluontoisiin tehtäviin voi löytäytyä halukkuutta entistä enemmän. Millä tavoin tämä voidaan ottaa seuroissa huomioon, ja miten voimme muokata omaa tapaamme ajatella perinteistä seuratoimintaa vapaaehtoisen toimijan näkökulmasta? Toivottavasti tulevina vuosina löydämme yhdessä uusia tapoja ja muotoja innostaa yhä useampi toimija mukaan tekemään ja kokemaan upeaa seuratoimintaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö painottaa edelleen seuratoiminnan kehittämistukikriteereissä matalan kynnyksen harrastetoimintaa ja yhdenvertaisia harrastamismahdollisuuksia. Harrastamisen mahdollisuudet ovatkin uintiurheilun seuroissa viime vuosina lisääntyneet, ja harrastajien määrät ovat noususuunnassa, varsinkin lasten ja nuorten harrastetoiminnassa, sekä esimerkiksi aikuisten harrasteryhmissä. Monipuolisemmat harrastamisen polut ovat myös Uimaliiton strategisena tavoitteena. Toivotaan tämän suuntauksen jatkuvan, ja myös seurojen toimintaedellytysten pysyvän mukana tässä kehityskulussa. Tärkeää on nähdä seuratoiminta laaja-alaisesti ja moniarvoisena: Ei-kilpailullinen harrastetoiminta ja kilpaurheilu voivat toimia seurassa yhtä elinvoimaisina, ja toisaalta myös seurojen erikoistuminen on mahdollista. Olennaista on seuran oma yhteinen visio ja näky tulevaisuudestaan, ennakointi sekä kyky reagoida toimintaympäristön muutoksiin. Seuroilla onkin entistä enemmän strategioita tai pitkän tähtäimen suunnitelmia, mikä antaa tulevaisuuden kohtaamiseen hyvät eväät. Seuroissa, kuten liitossakin pitää kuitenkin olla myös muutosvalmiutta ja uudistuskykyä, jos ja kun siihen on tarvetta.

Uimaliitto yhdessä jäsenseurojensa ja lähes 100 000 liikkujan ja toimijan kanssa jatkaa edelleen hyvässä suunnassa kohti liikuntajärjestöjen yhteistä visiota ”Olemme maailman liikkuvin urheilukansa 2020”.

Vedessä on virtaa!